

**LYSEKILS
KOMMUN**

**Strategi
Program**

**>> Plan
Policy
Riktlinjer
Regler**

Lysekils kommuns

Plan för arbete mot våldsbejakande extremism

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2017-06-21, § 93
För revidering ansvarar:	Kommunstyrelsen
För ev. uppföljning och tidplan för denna ansvarar:	Säkerhetssamordnare
Dokumentet gäller för:	Alla nämnder och förvaltningar
Dokumentet gäller till och med:	2020.
Dokumentansvarig:	Säkerhetssamordnaren
Dnr:	2017-367

INLEDNING	3
SYFTE	3
MÅL	3
ANSVAR	3
KÄLLOR OCH KUNSKAP	4
DEFINITIONER – VIKTIGA BEGREPP	5
<i>Våldsbejakande</i>	5
<i>Extremism</i>	5
<i>Våldsbejakande extremism</i>	5
<i>Radikalisering</i>	6
SSPF	6
Referensgrupp BRÅ	6
Arbetsgrupp BRÅ	6
LÄGESBILD	13
<i>Internationellt</i>	13
<i>Nationellt</i>	13
<i>Regionalt</i>	14
<i>Lokalt</i>	15
VÄGEN IN I EXTREMA MILJÖER	7
FYRA VÄGAR IN	7
<i>Utagerarens väg</i>	7
<i>Grubblarens väg</i>	7
<i>Familjens väg</i>	7
<i>Kontaktsökarens väg</i>	7
<i>Andra faktorer</i>	7
<i>Push-faktorer</i>	7
<i>Pull-faktorer</i>	7
FÖREBYGGANDE ARBETE I LYSEKILS KOMMUN	8
INRIKTNING AV DET FÖREBYGGANDE ARBETET	8
<i>Generella förebyggande insatser</i>	8
<i>Specifika förebyggande insatser</i>	9
<i>Individeriktade förebyggande insatser</i>	9
<i>Anhöriga</i>	9
SAMVERKAN	10
UPPFÖLJNING	10
FÖRTECKNING ÖVER VIKTIGA SYMBOLER	10
KONTAKTVÄGAR VID ORO OM, ELLER UPPTÄCKT AV, MISSTÄNKT RADIKALISERING ELLER EXTREMISM	11
VID ORO HOS ANHÖRIGA ELLER ANDRA NÄRSTÅENDE	11
INTERN UPPTÄCKT	11
EXTERN UPPTÄCKT	12

Inledning

Våldsbejakande extremism handlar om att försöka uppnå ett ideologiskt mål genom våld, eller genom att understödja att andra använder våld. Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp som beskriver rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning, utan främjar våld för att uppnå ideologiska mål.

En individ som ägnar sig åt våldsbejakande extremism kan vara våldsbenägen, men kan också undvika att själv använda våld och koncentrera sig på att andra gör det. Våldet anses vara en legitim metod för att påverka samhället och demokratiska lösningar förkastas.

De inriktningar av våldsbejakande extremism som för närvarande förekommer i det svenska samhället är i huvudsak högerextremism inom vit makt-miljöer, vänsterextremism samt islamistisk extremism.

Att förebygga förekomsten av våldsbejakande extremism är av avgörande betydelse för att förhindra att odemokratiska krafter får fäste i samhället. För att göra detta krävs ett väl fungerande och långsiktigt samarbete mellan de aktörer som på olika sätt berörs av frågan. Det handlar om både offentliga verksamheter så som Lysekils kommun med sin skola, fritidsverksamhet och socialtjänst, om polis och säkerhetspolis samt aktörer inom civilsamhället så som idrottsföreningar, ungdomsorganisationer och religiösa samfund.

Det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism är beroende av en ökad kunskapsnivå inom Lysekils kommun och lokala aktörer, en utvecklad samverkan mellan kommunen och lokala/regionala aktörer samt att ett brett förebyggande arbete bedrivs inom kommunen.

Syfte

Syftet med Lysekils kommuns plan för arbete med våldsbejakande extremism är;

- att öka kunskapen om våldsbejakande extremism
- att tydliggöra ansvarsfördelning
- att möjliggöra för verksamheter att agera tidigt

Mål

Målsättningen med Lysekils kommuns plan för arbete med våldsbejakande extremism är;

- att minimera riskerna för att personer hamnar i våldsbejakande grupper eller organisationer
- att tydliga strukturer identifieras för hur arbetet kring våldsbejakande extremism ska bedrivas inom Lysekils kommuns ansvarsområden
- att höja kunskapsnivån kring våldsbejakande extremism och samhällets grundläggande värderingar för att öka förmågan att identifiera riskpersoner och verka för ökad trygghet i Lysekils kommun

Ansvar

Personer som deltagit i våldsbejakande extremistiska handlingar och/eller är aktiva i en våldsbejakande extremistisk miljö ska i första hand hanteras av Säkerhetspolisen och Polisen.

Kommunen ansvarar för att arbeta förebyggande och verkar för insatser som värnar det demokratiska samhället och som motverkar uppkomsten av radikaliserings och våldsbejakande extremism i samverkan med andra aktörer.

Källor och kunskap

Den huvudsakliga källan för riktlinjerna är Justitiedepartementets rapport Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser (Ds 2014:4).

Därutöver används material från Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism, säkerhetspolisens årsbok från 2015 och 2016 samt deras rapport om *”Våldsbejakande islamistisk extremism i Sverige”*.

Inom Lysekils kommun har en enkät varit ute bland ansvariga i de verksamheter som i större utsträckning kan förväntas möta en ungdom som riskerar att radikaliseras. Deras svar utgör en del i den lokala lägesbilden.

För mer detaljerad information om inträffade händelser har information hämtats från SVT Nyheter.

Definitioner – viktiga begrepp

Våldsbejakande

Begreppet våldsbejakande används för att beskriva innehållet i ett material eller en persons beteende. Våldsbejakande innebär acceptans av våldsanvändning och stöd av ideologiskt motiverat våld för att främja en sak. Att vara våldsbejakande ska inte förväxlas med att vara våldsbenägen. Ett våldsbejakande beteende kan innebära ett långvarigt stöd till våldshandlingar som andra begår, trots att personen själv aldrig utövar våld.

Extremism

Begreppet extremism används för att beskriva rörelser, ideologier eller individer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning.

Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism förekommer både inom den politiska och religiösa sfären.

Säkerhetspolisen bedömer i dagsläget att det finns tre våldsbejakande extremistiska miljöer i Sverige.

- **Autonoma miljö** – vill ha ett klasslöst och ekonomiskt jämlikt samhälle och ett styrelseskick med direkt demokrati där arbetarklassen får ett större inflytande.
- **Vit makt miljö** – vill ha ett auktoritärt styre baserat på etnicitet, utifrån föreställningen om att människor kan delas in i olika raser, och att ras eller etnicitet påverkar allt vi människor säger och gör. Enligt detta tankesätt är det enbart etniska svenskar som kan fatta beslut som är bra för Sverige och för dem som anses vara svenskar.

I båda fallen finns en självförsvarsretorik som innebär att alla metoder är tillåtna i kampen mot mångkulturen (vit makt-miljön) och fascismen (den autonoma miljön). Därmed anser båda miljöerna att ”ändamålet helgar medlen” eftersom det handlar om att göra samhället bättre för alla – eller åtminstone för dem som aktörerna inkluderar i den gemenskap de skapar. De anser att det nuvarande systemet är illegitimt och att en förändring därför kräver radikala metoder, ofta våldsamma sådana, även om det innebär att enskilda individers fri- och rättigheter kränks. Detta är anledningen till att Säkerhetspolisen följer extremistmiljöerna. För Säkerhetspolisen handlar det om brottsligheten, alltså om de extrema metoder som aktörerna använder sig av, inte om ideologier, åsikter eller vilken av extremistmiljöerna som är värst.

- **Våldsbejakande islamistisk extremistisk miljö** – enligt säkerhetspolisen definieras miljön som säkerhetshotande verksamhet som motiveras med islamistiska argument och som ytterst syftar till att med stöd av våld eller hot om våld förändra ett samhälle i odemokratisk riktning.

I justitiedepartementets rapport *Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser* finns följande att läsa om våldsbejakande islamistisk extremism;

För att förklara begreppet islamistisk extremism måste det först förtydligas vad som avses med islamistisk. Begreppet islamistisk är bildat av ordet islamism och syftar till ett synsätt där islam uppfattas som en hel samhällsordning och därmed innefattar politiska perspektiv. Ordet islamism används i många fall för att beskriva den inriktning som ser islam som allomfattande och den ideologiska modellen för ett lands styrelseskick, till skillnad från den uppfattning där islam ses

som en religion. Begreppet islamistisk extremism har kritiserats för att det har för stora likheter med ordet islam. Islamistisk extremism står för en extrem tolkning av Koranen och har inte mycket gemensamt med konventionell tolkning av islam som religion. Begreppet våldsbejakande islamistisk extremism används för att beskriva den extrema miljö och de personer som ser våld som ett legitimt medel för att uppnå ideologins mål.

Radikalisering

Begreppet radikalisering definieras av säkerhetspolisen som "Den process som leder till att en individ eller en grupp stödjer eller utövar ideologiskt motiverat våld för att främja en sak".

SSPF

SSPF är ett samarbete mellan socialtjänst, skola, polis och fritidsverksamheten i Lysekils kommun. SSPF arbetar förebyggande med att fånga upp barn, ungdomar och unga vuxna med riskbeteende. Ett riskbeteende kan vara fel umgänge, tendens till våldsbejakande åsikter samt början till ett drogmissbruk och kriminalitet.

Referensgrupp BRÅ

För att följa upp trygghetsarbetet och genomförandet av Lysekils kommuns och Polisens gemensamma medborgarlöften kommer en referensgrupp för BRÅ att upprättas. Den kommer att bestå av utvalda verksamhetsansvariga inom Lysekils kommun samt representanter från externa aktörer som exempelvis räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän, föreningslivet, pensionärsorganisationer, näringsliv med flera.

Arbetsgrupp BRÅ

Består av folkhälsostrateg, integrationssamordnare, säkerhetssamordnare och kommunpolis. Arbetsgrupp BRÅ utgörs endast av tjänstemän och bereder förslag till BRÅ i Lysekils kommun utifrån aktuell lägesbild, gällande medborgarlöften och pågående trygghetsarbete.

Samtalskompassen

Samtalskompassen är ett utbildningsmaterial som tillhandahålls via hemsidan för den Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism och riktar sig till den som möter personer i riskzonen för radikalisering, framför allt unga i deras vardag.

Vägen in i extrema miljöer

Fyra vägar in

Radikaliseringsprocessen in i extrema miljöer har stora likheter oavsett vilken miljö som avses. Ofta är det unga pojkar som av olika skäl lockas in i organisationerna eller grupperingarna. Intresset kan till exempel grunda sig i ett ideologiskt intresse där de väljer ett våldsbejakande uttryckssätt, eller att man attraheras av miljön kring dessa grupper. Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och säkerhetspolisen har tagit fram en schematisk bild av fyra vägar in i radikaliserings som fungerar som en hjälp för att försöka förstå det som händer.

Utagerarens väg

Utageraren är ofta en person med problemfylld bakgrund. Det kan handla om missbruk, krigstrauma eller kriminalitet. Det är en ung person, oftast pojke som aktivt söker spänning och lockas av den våldsamma miljön.

Grubblarens väg

Grubblaren är en person som söker svar på frågor om livet. Ingången är sällan våldsam utan vägen till extremism går via ideologiska studier. Ofta är denna personlighet till en början lugn och lite tillbakadragen.

Familjens väg

Familjemedlemmar eller andra närstående har själva extrema åsikter eller godkänner de ställningstagande som görs. För det mesta kommer dessa från familjer med ingen eller liten kontakt med personer av andra livsåskådningar.

Kontaktsökarens väg

Kontaktsökaren vill ha gemenskap och närhet. Det kan vara en tillfällighet vilken typ av organisation som kontaktsökaren hamnar i. Många av de extrema organisationerna är duktiga på att locka till sig sökaren genom att erbjuda samhörighet och en gemensam yttre fiende.

Andra faktorer

Även om grupperna skiljer sig radikalt från varandra så finns det stora likheter i vad som lockar personer in i extrema miljöer. Det är ofta känslomässiga orsaker som avgör. Inom forskningen talas det om push- och pullfaktorer. Push-faktorer är det som genom yttre påverkan styr en individ mot våldsbejakande miljöer, medan pull-faktorer är sådant som lockar till en radikaliserings.

Push-faktorer

- Upplevelser av utanförskap
- Identitetssökande
- Sökande av spänning
- Låg självkänsla
- Starkt samhällsengagemang
- Globala orättvisor
- Upplevda besvikelser kring demokrati och samhälle

Pull-faktorer

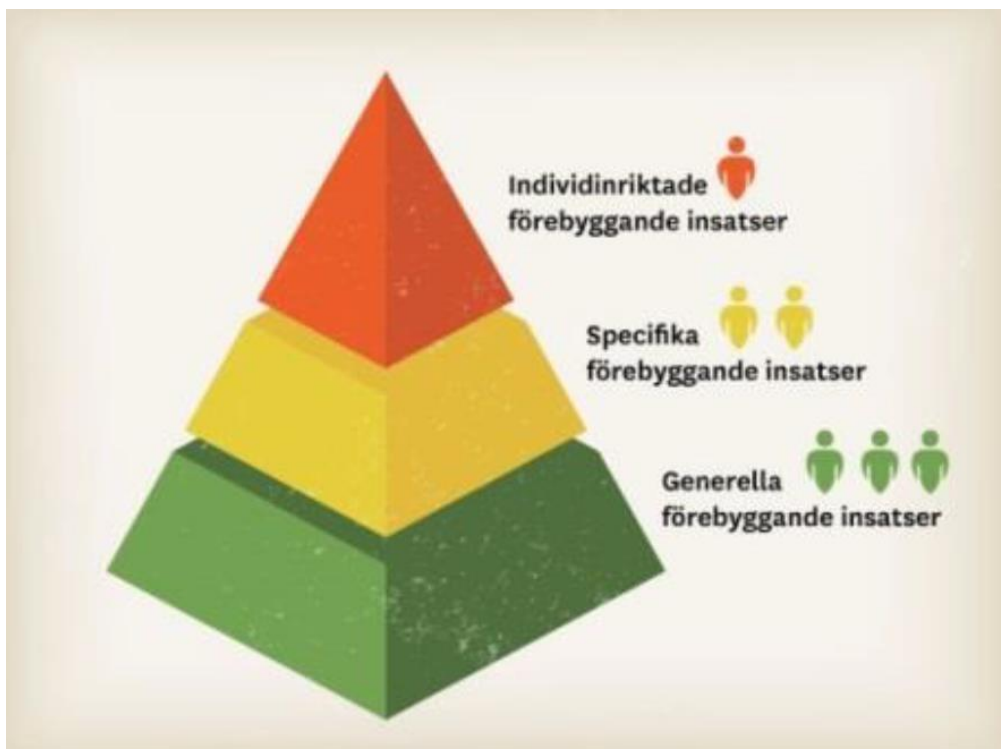
- Känsla av makt och kontroll
- Status av att vara någon
- Social gemenskap
- Övertygelse om att handla rätt
- Trygghet och känslan av att hittat hem

Förebyggande arbete i Lysekils kommun

Inriktning av det förebyggande arbetet

Handlingsplanen delas in i tre områden för ett långsiktigt och hållbart arbete mot våldsbejakande extremism;

1. Generella och övergripande förebyggande insatser
2. Selektiva och specifika förebyggande insatser
3. Indikerade och individriktade insatser

Generella förebyggande insatser

De generella förebyggande insatserna ska riktas mot samtliga invånare i Lysekils kommun. Arbetet ska fokuseras på att stärka skyddsfaktorer i det förebyggande arbetet. Det kan bland annat gälla hälsovård och skolans demokrati- och kunskapsuppdrag. Exempel på yrkesverksamma grupper är fritids- och ungdomsverksamhet, hälsovård, skolan, trossamfund samt andra föreningar som bedriver ett förebyggande arbete.

Som hjälp i denna del av det förebyggande arbetet tillhandahåller den Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism metodmaterial och stöd via sin hemsida.

Exempel på Lysekils kommuns generella förebyggande insatser

Redan idag ligger det i skolans uppdrag att övergripande arbeta för människors lika värde, demokratiska värderingar med mera. Det ligger som ett paraply över all verksamhet och finns med i skolans likabehandlingsplan och i det förebyggande arbetet. Exempel på förebyggande arbete är värderingsövningar, internationella faddrar för att arbeta för en bättre integration och bryggor mellan kulturer, temadagar på ämnen som tolerans, mänskliga rättigheter, människors lika värde.

Skolan har också ett uppdrag att arbeta med källkritik vilket kan vara ett viktigt förebyggande arbete.

På både Gullmarsskolan och Campus Väst finns socialpedagoger för att skapa en högre trygghet i skolorna. På Gullmarsskolan genomför man rastaktiviteter för att förhindra utanförskap som är en känd riskfaktor. Åt andra hållet kan skolframgång vara en skyddsfaktor, vilket gör att exempelvis Gullmarsskolan satsar mycket på studiestöd och andra typer av stöd för lyckad skolgång.

På HVB-hemmen inom Lysekils kommun bedrivs ett kontinuerligt demokratiarbete som består av samtal, instruktioner och teoretiska kunskaper.

Specifika förebyggande insatser

Specifika förebyggande insatser innefattar målinriktade insatser mot riskgrupper eller specifika problem. Socialarbetare, polis och skolpersonal arbetar på denna nivå.

I denna del av det förebyggande arbetet kan Lysekils kommuns verksamheter ta hjälp av samtalskompassen som tillhandahålls av den Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism.

Exempel på Lysekils kommuns specifika förebyggande insatser

I Lysekils kommun sker ett specifikt förebyggande arbete genom SSPF som genomför avstämningsmöten varannan vecka. Där finns möjlighet att lyfta oroväckande tendenser och planera för genomförande av specifika gemensamma förebyggande insatser.

De tidigare nämnda socialpedagogerna utgör även på denna nivå en viktig del av det förebyggande arbetet där de utifrån sin funktion har möjlighet att arbeta med specifika problem eller riskgrupper inom skolorna.

Inom Lysekils kommuns HVB-hem är våldsbejakande beteende en ständig punkt på mötesagendan. Där lyfter man avvikande beteenden och pratar mycket om isolering och är vaksamma på beteendestrukturer där religiösa och kulturella handlingar blir mer intensifierade.

Individeriktade förebyggande insatser

De individeriktade förebyggande insatserna riktar sig mot enskilda individer som har ett uppvisat riskbeteende, som är aktiva i en extremistisk miljö eller har för avsikt att lämna en våldsbejakande extremistisk gruppering. Yrkesgrupper som arbetar med enskilda unga, däribland pedagoger, mentorer, socialarbetare, polisen samt personal inom psykiatri och sjukvård, verkar på denna nivå.

Exempel på Lysekils kommuns individeriktade förebyggande insatser

I SSPF fångar man upp barn, ungdomar och unga vuxna med riskbeteende och prioriterar tillsammans vart man ska lägga in resurserna för att vända en negativ utveckling. Man arbetar mellan mötena inom den egna verksamheten och använder de arbetsmetoder och verktyg som finns tillgängliga inom varje specifik verksamhet.

Anhöriga

För att lyckas med ett förebyggande arbete på individnivå är det mycket viktigt att anhöriga involveras. Anhöriga ska, om inte förutsättningarna talar emot det, på lämpligt sätt göras delaktiga.

Samverkan

Kontinuerlig samverkan bedrivs och ska bedrivas inom Lysekils kommun mellan kommunens egna verksamheter och andra externa aktörer. För att uppnå kontinuitet i samverkan ska den ske i redan befintliga strukturer.

Redan befintliga strukturer inom Lysekils kommun utgörs av;

- SSPF
- Referensgrupp BRÅ
- Arbetsgrupp BRÅ
- Närsjukvårdsmöten
- Psykiatrimöten (Socialtjänsten och psykiatrin genomför möten kontinuerligt där man efter inhämtat samtycke diskuterar ärenden).

Uppföljning

Våldsbejakande extremism ska vara en stående punkt på dagordning vid möten som genomförs i de nämnda samverkansstrukturerna.

Säkerhetssamordnaren utgör lokal samordnare för arbetet mot våldsbejakande extremism i Lysekils kommun och ansvarar för att initiera och samordna uppföljning av Lysekils kommuns arbete mot våldsbejakande extremism. En kommunövergripande uppföljning kommer att göras årligen.

Förteckning över viktiga symboler

En förteckning över symboler som är viktiga att känna till kommer att tas fram av säkerhetssamordnaren och tillhandahållas till kommunens verksamheter efter begäran.

Utbildning

Det är upp till varje verksamhetsansvarig som berörs av det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism och som möter ungdomar i sin verksamhet att identifiera behovet av utbildningsinsats inom den egna personalgruppen.

Kontaktvägar vid oro om, eller upptäckt av, misstänkt radikaliserings eller extremism

Vid oro hos anhöriga eller andra närstående

Om man känner en begynnande oro för att någon anhörig, eller på annat sätt närstående, dras till en våldsamt, extrem rörelse eller ideologi kan man kontakta socialtjänsten, säkerhetssamordnaren eller få samtalsstöd via Rädda barnens orostelevontelefon mot radikaliserings.

Orostelevontelefonen mot radikaliserings

Samtalen till Rädda Barnens orostelevontelefon kostar inget och samtalen syns inte på telefonräkningen. Den som ringer får vara anonym.

De som svarar vid Rädda Barnens orostelevontelefon är utbildade i samtalsstöd. De svarar på svenska, men kan också erbjuda samtal på engelska, danska, arabiska, azerbajdzjanska, dari, pashto, persiska, somaliska, turkiska och tigrinja.

Orostelevontelefon kan vidarebefordra samtal till kommunens samordnare för arbete mot våldsbejakande extremism, som idag utgörs av Lysekils kommuns säkerhetssamordnare.

Intern upptäckt

Misstänkt upptäckt ska rapporteras snarast enligt larmkedjan nedan. Det är viktigt att kedjan följs och att den inte bryts. Tjänstemän och förtroendevalda som kommer i kontakt med sekretessbelagd information omfattas av sekretessen, men något hinder att dela informationen till berörda myndigheter finns naturligtvis inte.

Vid misstanke om förberedelse till brott gäller enligt Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) 10 kap. 18a § följande,

sekretessen enligt 26 kap. 1 § hindrar inte att en uppgift som rör en enskild som inte fyllt tjuugoett år lämnas till Polismyndigheten, om

- 1. det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den unge kommer att utöva brottslig verksamhet,*
- 2. uppgiften kan antas bidra till att förhindra det, och*
- 3. det med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den unge eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.*

Följande kedja ska följas

1. Vid misstänkt radikaliserings/extremism kontaktas *enhetschef* eller motsvarande.
2. Enhetschefen vidarebefordrar informationen till *förvaltningsledningen* och underrättar
3. *säkerhetssamordnaren* (lokal samordnare mot våldsbejakande extremism).
4. Säkerhetssamordnaren underrättar funktionen *kommunpolis*.
5. Kommunpolisen underrättar *polisens underrättelseverksamhet* som i förekommande fall

6. vidarebefordrar informationen till *säkerhetspolisen* (Säpo).
7. Förvaltningsledningen aktiverar åtgärder enligt egen plan.

Extern upptäckt

Följande kedja ska följas

1. Mottagaren av information kontaktar säkerhetssamordnaren.
2. Säkerhetssamordnaren underrättar funktionen kommunpolis.
3. Kommunpolisen underrättar polisens underrättelseverksamhet som i förekommande fall vidarebefordrar informationen till säkerhetspolisen (Säpo).
4. Berörda kommunala funktioner kontaktas för eventuella åtgärder.

Vid en akut situation kontaktas 112 med begäran om att bli kopplad till polisens regionledningscentral. En akut situation kan till exempel vara när det finns information om en konkret handling som är nära förestående.

Bilaga 1 – Lägesbild

Att alltid ha en aktuell lägesbild tillgänglig är mycket viktigt i arbetet mot våldsbejakande extremism. Den skapar en förutsättning för att prioritera det förebyggande arbetet och individinriktade insatser. En aktuell Lägesbild kommer att skapas och följas upp kontinuerligt inom Lysekils kommun inom referensgrupp för BRÅ samt SSPF. Den kommer dock att dokumenteras på annat sätt än i detta dokument.

Nedan angivna lägesbilder utgör ett axplock av händelser och tendenser i världen och i Sverige. Lägesbilder är aldrig något statiskt, utan snarare en sammanfattning av tendenser och utvecklingar som är i ständig rörelse. Nedan lägesbilder bör ses som ett utgångsläge för Lysekils kommuns plan för arbete mot våldsbejakande extremism.

Internationellt

Autonoma / Vit makt

Runt om i världen kan man se tendens till ökad polarisering där man värnar om och skyddar det egna snarare än att man söker lösningar över nationsgränser. Brexit och tongångarna i USA med president Trump och begreppet "America First" är exempel på det. I både Storbritannien och USA har man kunnat se en ökning av antalet hatbrott på grund av minskad tolerans för människor med annan bakgrund, sexuell läggning med mera.

Våldsbejakande islamistisk extremism

Den 29 juni 2014 proklamerar IS, islamiska staten, kalifatet i de stora områden i Syrien och Irak som gruppen på kort tid lagt under sig. Den förklarar samtidigt att dess officiella namn nu är Islamiska staten (IS) eftersom den tänker utvidga sitt kalifat till att omfatta alla muslimer, också i andra länder än Syrien och Irak. I oktober 2016 inledde irakiska styrkor ett försök att återta Mosul. I januari 2017 meddelade det irakiska försvarsdepartementet att östra Mosul var återtaget och man har nu inlett en andra offensiv för att återta de västra delarna.

Även om IS från första början betonade vikten av att behärska territorium i "hjärtländerna" Syrien och Iran, ägnar sig gruppen också åt att expandera internationellt – och åt internationell terrorism. IS behärskar stora områden i det splittrade Libyen. Militanta islamistiska grupper i länder som Egypten, Nigeria, Pakistan, Afghanistan, Indonesien och Filippinerna har förklarat sig vara lojala med IS.

Under 2016 pressades IS tillbaka i Irak och Syrien. Ett stort antal utländska våldsbejakande islamister, bland annat från Sverige, befann sig hos IS i Mellanöstern. Under 2016 uppmanade Islamiska staten sina anhängare att avstå från försök att ta sig till det så kallade kalifatet och i stället utföra terrorattacker i sina hemländer. Effekterna av denna uppmaning har vi sedan sett i form av flera attentat i Europa, Mellanöstern, Nordafrika, Asien och Nordamerika och i år även i Sverige.

Nationellt

Autonoma / Vit makt

Ingen av de aktörer som Säkerhetspolisen följer bedöms i dagsläget utgöra ett hot mot det demokratiska systemet. Däremot utgör de ett relativt allvarligt hot mot de grundläggande fri- och rättigheterna i vår demokrati. Denna brottslighet kan få politiker, myndighetsföreträdare och enskilda individer att tveka inför ett visst beslut, låta bli att uttrycka sin åsikt eller att avstå från sitt politiska engagemang. Under 2016 och 2017 kunnat se ett större antal

demonstrationer och opinionsyttringar nationellt utfört av Vit makt-miljön. Dessa har generellt genomförts i våra storstäder och nu senast på 1 maj i Falun.

Allvarligaste händelsen kopplat till Vit makt-miljön skedde i september 2016 då kommunalrådet i Skurups kommun, Pierre Esbjörnsson, utsattes för ett brandattentat. Någon satte eld på hans bil utanför bostaden när kommunalrådet och hans barn låg och sov. Bilen stod så nära huset att det var risk för att elden skulle sprida sig och gärningen utreds som mordbrand. På fasaden till huset hade flera nazistiska symboler sprejats. Enligt kommunalrådet rörde det sig om Nordfronts symbol, en romb med en pil. Polisen har utrett händelsen som ett hatbrott.

Även tidigare har Socialdemokraterna i Skurup varit utsatta. Klistermärken med texten *"folkförrädare"* och en bild på snara sattes i våras upp på dörren till partikansliet. Bilder från händelsen publicerades på en nazistisk grupperings hemsida.

I december 2016 meddelade kommunalrådet i Skurups kommun att han skulle sluta som kommunalråd och hänvisade till familjeskäl.

Våldsbejakande islamistisk extremism

De flesta svenskar som ansluter sig till terroristgrupper är unga män mellan 18 och 30 år, födda i Sverige med minst en förälder född utomlands. Flera saknar eller har låg inkomst. Den stora majoriteten reser till Syrien för att ansluta sig till den så kallade Islamiska staten. De som överlever och väljer att återvända har samlat på sig ny kunskap, nya kontakter, sänkt sin våldströskel och kan bli statusgestalt för andra extremister. De återvändare som fortfarande anser att ideologin är korrekt fortsätter troligtvis att verka i Sverige inom stödverksamhet eller radikaliseringsring. En del är traumatiserade eller ångerfulla. Ett fåtal utgör ett attentatshot.

De pågående konflikterna i Mellanöstern var under 2016 den i särklass mest drivande faktorn bakom terrorismen. Ett stort antal svenskar har anslutit sig till sunniextremistiska terroristgrupper verksamma i Syrien och Irak. Att ansluta sig till en terroristgrupp är allvarligt då personens förmåga och avsikt att utföra terroristattentat kan öka. Under 2016 har resandet överlag minskat. De flesta som reser är unga män, men även kvinnor och barn har rest. Personer som ansluter sig till terroristgrupper kan inspirera andra att ansluta sig eller begå terroristbrott i Sverige. Internet är i denna bemärkelse en betydelsefull kontaktyta och inspirationskälla. Ju fler kontakter som knyts i terrorismsyfte i Sverige och utomlands desto fler ärenden och svårupptäckta aktörer kommer Säkerhetspolisen behöva hantera.

Den 7 april i år genomfördes ett andra terrordåd på Drottninggatan i Stockholm med fem avlidna och ett femtontal skadade. Det första genomfördes 2010, även det på Drottninggatan i Stockholm. Den gången rörde det sig om en självmordsbombare och de minimala effekterna av dådet hade endast sin förklaring i ett antal tursamma omständigheter. Endast självmordsbombaren avled.

Regionalt

Vit makt-miljön

I Göteborg i november 2016 briserade en bomb utanför Syndikalisternas lokal i Göteborg. I januari i år exploderade en annan bomb utanför en flyktingförläggning i Frölunda. Då skadades en man som slängde skräp mycket allvarligt. I slutet av samma månad hittades en tredje bomb. Denna gång vid ett flyktingboende på Lilleby camping i Torslanda. Den var tidsinställd och skarp men hade av okänd anledning inte exploderat.

Åklagaren har bekräftat att alla de tre misstänkta har kopplingar till den nazistiska organisationen Nordiska motståndsrörelsen.

Autonoma miljön

Se avsnittet under stycket Nationellt.

Våldsbejakande islamistisk extremism

Se avsnittet under stycket Nationellt.

Lokalt

Samtliga våldsbejakande miljöer

I Lysekils kommun har man både på Gullmarsskolan och Campus Väst uppgett att de stött på individer som gett uttryck för våldsbejakande extremism. De har samtidigt angett att det är något ovanligt förekommande, i enkäten definierat som 1 individ eller färre per år.

I Lysekils kommun finns två kända så kallade källarmoskéer. Det finns idag ingen grund till att misstänka att radikaliserings sker i dessa lokaler. Religionsfrihet är en grundlagsskyddad rättighet som vi ska värna om i Lysekils kommun. Men arbetet att fånga upp ledarna i dessa grupperingar och ansluta dem till referensgruppen för BRÅ kommer att prioriteras. På så sätt uppnås en naturlig samverkan och kommunen får anledning till en naturlig närvaro.

Vit makt-miljö

I vår grannkommun Munkedal är vit makt-miljön mycket aktiv och nedan tillfällen är exempel på deras aktiviteter som finns att läsa om på Nordiska motståndsrörelsens hemsida nordfront.se.

Den 3 mars genomförde Nordiska motståndsrörelsens kampgrupp 203 en flygbladsaktion i Hedekas, Munkedals kommun.

Den 8 mars genomförde Nordiska motståndsrörelsens kampgrupp 203 en motsvarande aktion i Munkedal i syfte att sprida det *"nationalsocialistiska budskapet"*.

Den 5 april genomförde Nordiska motståndsrörelsens kampgrupp 203 återigen en flygbladsaktion, denna gång i Hällevadsholm, Munkedals kommun.

På morgonen den 20 april upptäckte förbipasserande bilister en banderoll med texten *"Grattis Hitler"* och ett hakkors som hade hängts upp på E6 i Hogstorp.

Med anledning av vad som skedde i Skurup bör aktiviteterna i Munkedals kommun följas ytterst noggrant.

Förutom ovan nämnda händelser har ytterligare två polisanmälningar upprättats i samband med att okänd gärningsperson på två ställen i Forum, kommunhuset i Munkedal, har ritat ett hakkors och likställt det med Sverigedemokraterna genom att rita ett hakkors, likhetstecken och bokstäverna "SD". Dessa två händelser kan dock snarare antas ha koppling till någon som sympatiserar med den autonoma miljön.